

HEERLEN

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Ons actieplan voor een beter Heerlen:

- **Forse extra investering in leefbaarheid en veiligheid.** Meer groen en beter onderhoud maar ook meer prullenbakken en speeltuintjes. Wij gaan voor meer kwaliteit. Ook komt er meer geld voor een effectieve aanpak van gevaarlijke verkeerssituaties en overlast door drugs, kamerverhuur en afval. Een leefbare en veilige buurt of wijk moet overal vanzelfsprekend worden.
- **Behoud van voorzieningen in buurten en wijken.** Basisvoorzieningen zoals de supermarkt, bakker, apotheek, pinautomaat, brievenbus en buslijn. Ook pleiten wij voor de aanpak van leegstand in wijkwinkelcentra en het realiseren van een gemeenteloket én een politiepost in elk stadsdeel.
- **Investeren in mensen zelf.** Wij investeren in degelijke betaalbare zorg en WMO-voorzieningen maar ook in meer samenkomst en ontmoeting voor jong én oud. Wij trekken meer geld uit voor activiteiten, verenigingen, toegankelijke cultuur, maar ook voor buurthuizen en jeugdhonken. Eenzaamheid bestrijden wij samen! Onze focus ligt de komende jaren ook op talentontwikkeling voor jongeren, volwassenen en senioren. Tevens is het onze inzet om sociale problematiek in onze stad te doorbreken met concrete resultaten, zeker bij de nieuwe aanpak Heerlen-Noord.
- **Meer focus op wonen en ontmoeting in Heerlen Centrum.** Vele schitterende historische winkelpanden in bijvoorbeeld in de Saroleastraat staan boven winkelniveau leeg. Wij stimuleren daar het realiseren van woningen. Ook willen wij dat nog meer historische gevels worden opgeknapt.
- **Verlaging van de OZB en onze lokale lasten.**
- **Een antwoord op de torenhoge energieprijzen.** Extra inzet op verduurzaming van koop- én huurwoningen door bijvoorbeeld betere isolering, ook, in de bestaande woningvoorraad van woningcorporaties. Met hen worden concrete afspraken gemaakt om dit te realiseren.
- **Een passende woning voor iedereen.** Het realiseren van meer woningen voor starters, jonge gezinnen maar ook voor senioren. Meer passende seniorenwoningen zorgen voor meer doorstroom. Daarnaast vergroten wij kansen voor starters door o.a. het invoeren van een opkoopbescherming.
- **Een moderne democratie met meer burgerparticipatie.** Het opzetten van een jongerenraad, een burgerbegroting waarbij inwoners zelf de uitgaaf van een vastgesteld bedrag bepalen, en het invoeren van een raadgevend referendum.

Beste inwoner van Heerlen,

Het CDA Heerlen is een partij die midden in de samenleving staat, die samen met mensen tot oplossingen komt voor uitdagingen in de stad. Wij zijn een partij voor iedereen in onze gemeente en hebben dus ook een krachtig verhaal voor onze stad als geheel. Niet alleen voor ouderen of jongeren maar ook voor gezinnen, mantelzorgers, kinderen, zorgpersoneel, ondernemers, vrijwilligers en iedereen in onze stad. Van Hoensbroek tot Hoogveld.

Onze insteek is helder. Sterke buurten en wijken, meer leefbaarheid en veiligheid, voldoende voorzieningen, meer ontmoeting, degelijke en betaalbare zorg, een concrete aanpak van sociale problematiek, passend werk, een aantrekkelijk stadscentrum, meer verdraagzaamheid en aandacht voor elkaar en meer gemeenschapszin. Een stad waar mensen meer naar elkaar omzien. Tenslotte hebben wij een antwoord op de torenhoge energieprijzen en de woningnood.

De afgelopen jaren hebben wij keihard gewerkt om politiek dicht bij onze inwoners te brengen. Ook de komende 4 jaar gaan wij in de gemeenteraad hiermee door. Hopelijk met uw steun.

Dit doen wij op basis van onze grondbeginselen die erop neerkomen dat de gemeente:

- Betrouwbaar en rechtvaardig is;
- Sociaal is en dus omziet naar de mensen in onze samenleving die ondersteuning nodig hebben;
- Inwoners het vertrouwen geeft en hun ideeën en initiatieven ondersteunt;
- De stad beter, sterker en mooier maakt met oog op de toekomst.

De afgelopen 4 jaar hebben we op honderden verschillende plekken in onze stad bij inwoners op de bank gezeten en gehoord wat er allemaal leeft. Daaruit hebben we voor de komende 4 jaar -naast het actieplan op de vorige pagina- als verkiezingsprogramma een 100-puntenplan voor een beter Heerlen opgesteld. Hierin staan veel van onze ideeën voor onze stad kort en krachtig opgesomd.

Onze partij staat daarmee bij uitstek dicht bij onze inwoners. Dichtbij u. Dat laat ook onze kandidatenlijst zien. Met onze lijst waarop 50 ijzersterke kandidaten staan zijn wij in praktisch elke buurt en wijk vertegenwoordigd. Een groot team waarbij u ook de komende 4 jaar terecht kunt en dat de oren en ogen van onze buurten en wijken vormt. Vertrouwd en dichtbij.

Marco Peters

Lijsttrekker CDA Heerlen

Ons 100-puntenplan voor een beter Heerlen:

Sterke Buurten en Wijken

- Investeren in vaker en beter groenonderhoud -door de hele gemeente- door het vrijmaken van extra middelen en meer mankracht. Zoals het vaker maaien, onkruid verwijderen, snoeien en kiezen voor sierlijke bloemen en planten. Wij gaan voor plantenbakken aan lantaarnpalen en mooie bloemperken in plaats van vaak geziene inspiratieloze grasveldjes.
- Investeren in meer en slimmer straatmeubilair. Meer prullenbakken en bladkorven. Alle prullenbakken worden uitgerust met een sensor zodat ze, zodra deze vol zijn, meteen worden geleegd. Geen uitpuilende prullenbakken meer!
- Investeren in meer groen. Meer parken, speeltuinen en bankjes. In elk stadsdeel stimuleert de gemeente de komst van minimaal een dierenpark naar het voorbeeld van het Aambos en de dierenparken in Hoensbroek. Ook worden er de komende 4 jaar minimaal 1000 extra bomen geplant, waaronder veel fruitbomen. Tevens gaan we voor meer biodiversiteit en water. Extra aandacht wordt ook besteed aan de meest versteende wijken in onze stad. Onze ambitie is om Heerlen weer de groenste stad van Nederland te laten worden.
- Inwoners en bedrijven moeten actief mee kunnen denken over wat zij willen met het openbare groen in hun straat en buurt maar ook de mogelijkheid hebben om actief mee te doen. Bijvoorbeeld door een plantsoen of ander groen te adopteren. Inwoners kunnen taken van de gemeente, mits verantwoord, overnemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer of goedkoper kan.
- Afvaldumping bij ondergrondse containers hard en effectief aanpakken. De goede wil van het overgrote deel van onze inwoners mag niet worden ondermijnd door een kleine groep die zich niets van de regels aantrekt. Wij streven naar het drastisch verhogen van de boetebedragen, evenals de pakkans. Dit laatste gebeurt door camerabewaking op plekken waar vaak gedumpt wordt en er worden extra BOA's aangenomen speciaal om dumpers actief op te sporen.
- Elke wijk krijgt haar eigen uitvoerende wijkteam. Dit nieuwe aanspreekpunt bekommert zich over het onderhoud en zorgt dat de wijk er netjes uitziet, en wordt in samenwerking met Werk voor Heerlen en de nieuwe Vakschool opgezet. Het wijkteam is zichtbaar in de wijk, heeft direct contact met de bewoners en gaat bij een melding direct aan de slag om het te verhelpen. Voortgang wordt altijd teruggekoppeld aan de melder. Ook ac-

tiveert het team samen met de buurt- of wijkorganisatie bewoners om zelf mee te werken aan een leefbare wijk.

- Investeren in meer toegankelijkheid. Per wijk wordt een plan gemaakt om dit aan te pakken. Worteldruk van bomen wordt op grote schaal aangepakt, stoepen waar noodzakelijk verlaagd voor mensen die minder goed ter been zijn of in een rolstoel zitten en toegang tot voorzieningen wordt aangepast.
- Er wordt geïnvesteerd in de aanpak van parkeerdruk. De infrastructuur en parkeervoorzieningen van veel buurten en wijken voldoet niet aan de eisen van nu. Het aantal auto's is vaak veel groter dan het aantal parkeerplekken. De komende jaren wilt het CDA Heerlen dit probleem, waar dat mogelijk is, effectief aanpakken door het slimmer inrichten van wegen en straten en het gebruik van de aanwezige ruimte.
- Elke wijk in de gemeente krijgt een eigen buurtpunt of gemeenschapshuis. Een plek waar bewoners samen kunnen komen. Er zijn nog altijd wijken in Heerlen zonder plek waar bewoners bij elkaar kunnen komen, activiteiten kunnen worden georganiseerd of waar de wijkagent een spreekuur kan houden. Andere wijken hebben een buurthuis dat erg verouderd is. Hierin investeren wij om ze weer aantrekkelijk te maken en te laten voldoen aan de eisen van nu. We houden hierbij speciaal rekening met mensen die minder goed ter been zijn of in een rolstoel zitten.
- Elk stadsdeel krijgt een eigen gemeenteloket. Hier kunnen bewoners hun gemeentezaken regelen zoals het aanvragen van een paspoort of zaken in het kader van de Wmo.
- Een goede spreiding van in problemen verkerende gezinnen door woningcorporaties en particuliere verhuurders. Het concentreren van problematiek doet afbreuk aan de leefbaarheid in onze buurten en wijken. Spreiding is ook goed voor de in problemen verkerende gezinnen zelf.
- Gemeente Heerlen doet mee aan buurtbemiddeling waarbij vrijwilligers worden ingezet om te bemiddelen tussen burens om burenruzies te beslechten. Het feit dat buurten kunnen lijden onder langslappende conflicten snakt naar een effectieve aanpak. Andere gemeenten hebben hier reeds goede ervaringen mee.
- Basisvoorzieningen zoals een pinautomaat, brievenbus, supermarkt, bakker, slager, groenteboer, huisarts, fysiotherapeut of apotheek moeten op redelijke afstand in buurten en wijken voorhanden zijn. Het CDA Heerlen is van mening dat, zeker in een tijd waarin door bezuinigingen voorzieningen verdwijnen, de gemeente de aanwezigheid hiervan juist moet organiseren of mogelijk maken.

- Het invoeren van een belbus. Sommige delen in onze stad zijn verstoken van openbaar vervoer, vervoersarmoede. Het CDA Heerlen pleit daarom voor het invoeren van een belbus, die onderdeel wordt van het aanbod van openbaar vervoer in onze stad. Iedereen kan hiervan gebruik maken en naar een gewenste plek worden vervoerd. Hiermee worden de zwakke plekken in het vervoersnetwerk in onze gemeente gedicht.
- De kwaliteit van het straatverlichtingsnetwerk wordt in samenwerking met de netwerkbeheerder verbeterd. Straatverlichting valt soms in meerdere straten tegelijk uit, hetgeen ervoor zorgt dat mensen zich soms minder veilig voelen en criminaliteit meer kans krijgt om zich in de luwte te bewegen. Het CDA Heerlen wilt dat de netwerkbeheerder de straatverlichting in dat geval zo snel mogelijk repareert. In plaats van de huidige termijn van maximaal 2 weken, in maximaal een paar dagen.

Veiligheid

- Meer blauw op straat. Er wordt actiever ingezet op het werven van meer vrijwilligers bij de Heerlense politie voor bijvoorbeeld het doen van administratief werk. Hiervoor worden speciale wervingscampagnes georganiseerd en worden alle registers opengetrokken, met als resultaat dat er meer reguliere capaciteit kan worden ingezet op straat.
- De afstand tussen politie en burger verkleinen. CDA Heerlen wilt dat wordt onderzocht hoe in elk stadsdeel weer een politiepост kan worden geopend.
- Een intensieve lobby voor meer politiecapaciteit richting Den Haag. De gemeente heeft geen directe invloed op onze politiecapaciteit maar kan wel door aandacht te blijven vragen voor de noodzaak hiervan in Den Haag alles eraan doen om meer capaciteit binnen te halen.
- Het aanpakken van criminelen die zich nu onaantastbaar wanen. In bijna elke wijk is wel een plek waarvan bekend is dat er wordt gedeald. Criminelen schromen niet meer om op klaarlichte dag en zichtbaar op straat drugs te verkopen. Dit ondermijnt de moraal van de burgers en dat accepteren wij niet. Hiervoor komt in samenwerking tussen politie en BOA's een krachtige aanpak.
- Het versterken van onze BOA-organisatie. Wij zetten de komende periode in op verdere professionalisering en daarna op uitbreiding. Goed presterende BOA's worden tevens vaak weggekaapt omdat ze qua salaris vaak snel zijn uitgegroeid. Wij willen dit aanpakken door BOA's meer perspectief te bieden in de vorm van een ruimere salarisschaal en betere secundaire voorwaarden.

- Een krachtige lobby om het recht om flitspalen te plaatsen over te laten aan de gemeenten. Nu gaat dit buiten de gemeenten om, terwijl op zoveel plekken een flitspaal kan zorgen voor meer veiligheid en leefbaarheid.
- De hufferaanpak nieuw leven inblazen. Een van de grootste ergernissen in Heerlen is dat verkeerssituaties onveilig zijn en er te hard gereden wordt. Het is daarom belangrijk dat er op grote schaal gecontroleerd wordt op zaken als snelheid in het verkeer. Dit in samenwerking tussen politie, BOA's en gemeente. Daarbij hoort wat ons betreft ook een lobby richting Den Haag om BOA's de verantwoordelijkheid te geven om te kunnen controleren op snelheid in het verkeer.
- Voor het terugdringen van (jeugd)overlast, huiselijk geweld en criminaliteit is samenwerking tussen (jeugd)zorg, onderwijs en veiligheid essentieel. Ook bij de aanpak van en de hulp aan verwarde personen is het van belang dat het werk van de politie, de gemeente en de zorgverleners op elkaar is afgestemd. Het CDA Heerlen wil deze samenwerking verder versterken.

Cultuur en Verenigingen

- Het CDA Heerlen ziet het belang van een bloeiende cultuursector in onze stad met Cultura Nova, Schunck en de Nieuwe Nor en draagt dit een warm hart toe. Dit zet Heerlen op de kaart en is van grote aanvullende waarde. Een belangrijke voorwaarde voor gemeentelijke ondersteuning wordt om aantoonbaar intensief samen te werken met ons verenigingsleven.
- Meer aandacht en geld voor ons culturele verenigingsleven. Het belang van het verenigingsleven in onze buurten en wijken zoals fanfares, harmonieën en koren wordt onderschat. Er is een disbalans met de grote cultuur. Voor velen zijn verenigingen de eerste plek waar iemand kennis maakt met zijn of haar talent om vervolgens door te groeien. Daarnaast is de sociale functie van verenigingen ook onmisbaar in het hebben van contacten maar ook bijvoorbeeld in de aanpak van eenzaamheid. Tegelijkertijd beseft het CDA Heerlen dat verenigingen het erg zwaar hebben door Corona. Wij stellen daarom een structurele verdubbeling van de huidige subsidies voor en het instellen van een verenigingscoach die ondersteunt bij bijvoorbeeld ledenwerfacties en het vinden van bestuursleden.
- Het CDA Heerlen pleit voor het faciliteren van een of meerdere culturele vrijplaatsen in de stad. Daaraan gekoppeld willen we de meer dan 500 bij de Kamer van Koophandel ingeschreven 'cultuur'-ZZP'ers in positie brengen om zo, naast de al goed georganiseerde gesubsidieerde cultuur, de culturele smeltkroes in Heerlen nog beter en sterker te maken. Eventuele

locaties voor zo'n vrijplaatsen kunnen wellicht gevonden worden in een of meer van de vele leegstaande kerkgebouwen in onze stad. Deze markante gebouwen kunnen dan, met respect voor het gebruik in het verleden, weer een centrale maatschappelijke rol innemen in een buurt, wijk of stadsdeel. Ook kan gekeken worden naar het benutten van grote leegstaande gebouwen gekoppeld aan gewenste maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van creativiteit, bewegen, vergroening en duurzaamheid.

- Elke bewoner die dat wil kan een gratis lidmaatschap van een sport- of scoutingvereniging naar keuze in onze gemeente krijgen. De gezondheidsproblematiek in onze gemeente is enorm groot en om dat te veranderen pakken wij het rigoureuus aan. De meest reële optie is om mensen, al dan niet in hun eigen buurt, met mensen die zij kennen, aan het sporten te krijgen. Elke drempel om te sporten moeten wij wegnemen. Daarnaast leidt meer sporten tot minder gezondheidsproblemen op langere termijn, stimuleert het kinderen gezond op te groeien en ouderen langer vitaal te laten blijven. Tenslotte stimuleert het gemeenschapszin en ook nog eens ons verenigingsleven.
- Carnavalsverenigingen krijgen, wat ons betreft, vanaf komende periode structurele ondersteuning van de gemeente middels een op te stellen subsidieverordening. Naast de grote sociale waarde en bijdrage aan meer gemeenschapszin, dragen carnavalsverenigingen ook bij aan het in stand houden van een belangrijke traditie. Wij willen structureel bijdragen aan het in standhouden hiervan.
- De Coronacrisis heeft veel impact op onze culturele instellingen en ons verenigingsleven. We zorgen ervoor dat geen enkele vereniging of instelling hierdoor omvalt of verdwijnt.
- Vrijwilligers zijn de motor van veel verenigingen. Helaas zien we binnen veel verenigingen het aantal vrijwilligers afnemen. Dat vraagt om actie. Belangrijk is het vrijwilligersklimaat en -beleid binnen verenigingen te helpen verbeteren. Wij stellen daarom voor om een verenigingscoach aan te stellen.
- Naast sporten in verenigingsverband zijn er ook veel mensen die buiten aan sport doen. Dat willen we stimuleren met een buitenruimte die hiertoe uitnodigt, bijvoorbeeld met het uitzetten van hardlooproutes, goede wandelpaden en sportvoorzieningen in onze parken.

Een Sterk Stadscentrum

- Echt werk maken van wonen boven winkels. Menig (historisch) pand in Heerlen Centrum staat boven winkelniveau leeg. Wij willen dat hierin appartementen worden gerealiseerd. Dit om de woningnood aan te pakken

en om meer leefbaarheid in ons centrum te creëren, ook na sluitingstijd van de winkels. Wij streven ernaar om de realisatie hiervan zo gemakkelijk mogelijk te laten verlopen en willen obstakels, zoals de vele regels die er nu zijn, zoveel mogelijk wegnemen. De gemeente gaat actief te werk om pandeigenaren te overtuigen appartementen te realiseren voor bewoning door middel van een aanjaagsubsidie om dit aantrekkelijker te maken.

- De praktijk leert dat voet- en fietsverkeer in de winkelstraten van ons stadscentrum problemen kan opleveren. Het levert soms gevaarlijke situaties op. Zeker ook als het gaat om maaltijdbezorgers die met hoge snelheden door het centrum rijden. Er worden concrete afspraken gemaakt over fietsen in het kernwinkelgebied.
- Het parkeertarief blijft structureel maximaal € 1,- per uur. Een aantrekkelijk parkeerbeleid draagt bij aan de aantrekkelijkheid van onze binnenstad. Tevens blijven we met de eigenaren van de parkeergarages in onze binnenstad in gesprek over de tarifiering.
- We halen onderwijs weer terug naar het centrum. Een van de slechtste beslissingen ooit was het realiseren van de onderwijsboulevard. Met als gevolg dat een grote groep studenten, die zorgde voor levendigheid en inkomsten bij onze ondernemers, definitief uit het centrum verdween. Wij lobbyen voor de terugkeer van een of meerdere vormen van praktijkonderwijs, hogescholen of universiteitsfaculteiten naar ons stadscentrum.
- Volle kracht vooruit met het opknappen van historische gevels en panden. In de komende 4 jaar moeten er minimaal 50 historische panden in het centrum worden opgeknapt. Dit kan door het herstel van originele gevels, maar ook door het opknappen van panden die al sinds jaar en dag leegliggen. Voor dit laatste vinden wij het interessant om het coöperatiemodel te onderzoeken. Hierbij koopt de coöperatie het pand aan om het vervolgens op te knappen en weer terug in de markt te zetten. Via dit model kan iedereen deelnemen aan de zichtbare vooruitgang van ons centrum.
- De openbare ruimte van ons stadscentrum wordt aangepakt en wordt samen met het Maankwartier één geheel. Niet zoals nu een kakofonie aan verschillende tegels, lantaarnpalen en straatmeubilair maar een aaneensluitend geheel waarbij de nadruk ligt op kwaliteit en schoonheid. Ook wordt het stadscentrum overal waar het kan groener gemaakt door het planten van bomen en struiken, het aanleggen van bloemperken en plaatsen van bloembakken. Tenslotte komen er ontmoetingsplekken voor jong en oud. Plekken waar mensen elkaar actief kunnen ontmoeten zoals voorzieningen om in het centrum te sporten.
- Meer evenementen. De pleinen in onze binnenstad liggen het grootste gedeelte van het jaar leeg. Er is veel meer mogelijk dan wat er nu gebeurt en

extra evenementen zorgen voor meer reuring en aantrekkingskracht. De gemeente slaat de handen ineen met de ondernemers in onze stad en gaat nog actiever lobbyen om meer evenementen, groot en klein, naar onze stad te halen. Samenwerking tussen evenementen en de ondernemers in de stad is hierbij een vereiste.

- Een betere ontsluiting en doorstroming van verkeer. Aan de noordkant van het centrum bij het Maankwartier staat het dagelijks vast door de aanwezigheid van zebrapaden bij de rotonde met de Kempkensweg, ook nu er een stoplicht is geplaatst. Deze situatie wordt aangepast door het realiseren van een brug.
- De leefbaarheid en uitstraling van onze stationsomgeving aanpakken. Het station en de stationsomgeving moeten het visitekaartje van onze stad zijn. In Heerlen gaan wij dit realiseren door doorlopende positieve activiteiten op het plein bij de ingang van het station maar ook voor de supermarkt.
- Er wordt vaak terecht gewezen op de overlast van afval van fastfoodketens. Ondanks de regel dat afval binnen een straal van 25 meter door het bedrijf zelf moet worden opgeruimd, gebeurt dit onvoldoende. Het CDA Heerlen wilt dat hier beter op wordt gehandhaafd en -waar noodzakelijk- bedrijven op worden aangesproken.
- Verborgene erfgoed in het centrum, maar ook daarbuiten, wordt in kaart gebracht en er wordt bekeken hoe dit weer zichtbaar kan worden gemaakt en kan worden opgeknapt. Daarnaast wordt er, in combinatie met de gemeentelijke monumentenlijst, een subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten ontwikkeld.
- De gemeente gaat studentenhuysvesting in het centrum stimuleren. De tekorten aan studentenwoningen in Maastricht en Aken bieden hiertoe grote kansen.

Bedrijven en Economie

- De lobby om meer bedrijven naar onze regio te halen wordt versterkt. In samenwerking met de andere Parkstadgemeenten maar ook met de Provincie Limburg en Aken halen we meer werkgelegenheid naar onze regio. Om dit te doen slagen mag alles uit de kast worden gehaald. Het streven van het CDA Heerlen is om de komende 4 jaar zeker 2000 extra arbeidsplaatsen te realiseren.
- De landelijke ondersteuning in het kader van Corona voor bedrijven biedt niet voor iedereen uitkomst, bijvoorbeeld voor bedrijven die tijdens de Coronacrisis begonnen zijn met het lef dat zij hadden om iets op te starten.

Zij worden nu juist afgestraft en krijgen geen ondersteuning. De gemeente ondersteunt onze bedrijven daarom door het leveren van noodzakelijk maatwerk bovenop de landelijke ondersteuningsmaatregelen.

- Een sociaal vangnet is heel belangrijk. Het doel hiervan is om er weer uit te komen. Mensen die gebruik maken van een bijstandsuitkering worden door de gemeente en haar partners gestimuleerd om betrokken te blijven, hun talenten in te zetten, weer werk te vinden en vooruit te komen. Als stok achter de deur verwacht het CDA Heerlen een tegenprestatie van iedereen die een bijstandsuitkering ontvangt door bijvoorbeeld het doen van vrijwilligerswerk.
- De huidige bijstandsregeling stimuleert onvoldoende om uit te stromen naar betaald werk. Dit moet anders. Bijverdienen is op dit moment mogelijk tot € 196,- per maand voor een periode van maximaal 6 maanden, indien het werk mogelijk leidt tot uitstroom en op de voorwaarde dat de consulent dit accepteert. Dit houdt in dat men er niets aan overhoudt, tenzij men concreet zicht heeft op uitstroom naar betaald werk, hetgeen leidt tot weinig motivatie. Het CDA Heerlen pleit ervoor om bijstandsgerechtigden altijd toe te staan tot deze norm bij te verdienen daar werken ervoor zorgt dat mensen bezig zijn, meer eigenwaarde krijgen, er minder maatschappelijke kosten zijn en dus meer kans is om uit te stromen naar betaald werk. Deze norm gaat wat het CDA Heerlen betreft ook gelden voor vrijwilligerswerk.
- Wij willen vertegenwoordigers van Heerlense ondernemers bij urgente problemen of thema's vanaf het begin betrekken in het opstellen van nieuw beleid.
- De gemeente zet in op het opnieuw oprichten van centrummanagement voor Heerlen Centrum, Heerlerbaan, Heerlerheide en Hoensbroek, indien ondernemers hier behoefte aan hebben. Het grootwinkelbedrijf, mkb, vastgoedpartijen en de gemeente zitten hiermee regelmatig aan tafel. De gemeente vervult hierbij een faciliterende en ondersteunende rol.
- Samen met winkeliers en winkeliersverenigingen maken we afspraken over de bevoorrading van winkelstraten en gebieden.
- Het CDA Heerlen wilt de komende jaren ondernemerschap onder jongeren nadrukkelijk bevorderen in onze stad.
- Uitgangspunt voor de komende 4 jaar is het schrappen en vereenvoudigen van regels zodat ondernemen in onze stad makkelijker en aantrekkelijker wordt. De vuistregel wordt dat voor elke regel die wordt bedacht er minstens 2 oude regels moeten worden geschrapt.

Onderwijs

- Mensen krijgen de kans hun talenten te ontdekken en in te zetten. Daarop ligt wat CDA Heerlen betreft de komende periode de nadruk. Zowel voor jongeren, volwassenen als ouderen. In België zijn onderwijscentra waar iedereen op een toegankelijke manier een taal, ambacht of andere vaardigheid kan leren voor € 1,50 per lesuur erg populair. Het CDA Heerlen wil dat er onderzocht wordt hoe dit ook in Heerlen mogelijk kan worden gemaakt.
- Het invoeren van een schoolontbijt. In Heerlen gaan bovenmatig veel kinderen zonder ontbijt naar school. Hier moet op korte termijn iets aan gebeuren. Elke dag een stevig en gezond ontbijt als start van de dag, voor iedereen. Zeker voor de generatie van morgen. Wij willen ouders de mogelijkheid geven om hun kinderen op school te laten ontbijten. Met de nadruk op mogelijkheid, op vrijwillige basis. Ook wordt wat ons betreft het onderwijzend personeel hierdoor niet extra belast.
- Rondom elke basis- en middelbare school in onze gemeente komt er plek voor fruitbomen. Het CDA Heerlen wilt het eten van fruit stimuleren.
- Wij willen extra investeren in de verkeersveiligheid rondom scholen. Zowel fiets- en looproutes richting scholen als de verkeerssituaties rondom scholen zijn vaak erg gevaarlijk. Ons doel is om de aanpak van verkeersveiligheid rondom de scholen in onze gemeente door te zetten en te intensiveren. In samenspraak met bewoners, ouders, politie en de school zelf.
- Het CDA Heerlen vindt het belangrijk dat je al jong ervaart wat het betekent om vrijwillig iets te doen voor de samenleving. Daarom stimuleren we jongeren om vrijwilligerswerk te doen, bijvoorbeeld via school.
- Op elke basisschool wordt muziekonderwijs in samenwerking met verenigingen de standaard. Verenigingen in buurten en wijken worden, voor zover dit nog niet gebeurt, gekoppeld aan de basisschool in hun directe omgeving. Hier dragen zij bij aan het geven van muziekonderwijs. Dit is wat ons betreft een mooie manier om kinderen met muziek en hun talenten te laten kennismaken en voor de verenigingen een kans om leden te werven.
- Er zijn nog steeds veel mensen in Heerlen die moeite hebben met lezen en schrijven. Dit zet mensen onterecht op achterstand die kan leiden tot een tweedeling in de samenleving. De komende 4 jaar willen we hier concrete verbetering in realiseren.
- Het CDA Heerlen vindt dat bestaande opleidingen beter moeten aansluiten op de regionale markt en daar is een nauwe samenwerking met het bedrijfsleven voor nodig. Voor de sectoren waar de regio sterk in is willen

we kijken naar een nieuwe manier van opleiden, naar onderwijsconcepten die beter aansluiten bij de belevingswereld van jongeren.

- De gemeente ondersteunt om voldoende stageplaatsen voor (MBO-)leerlingen te realiseren en geeft hierin zelf ook het goede voorbeeld door binnen de gemeente stageplekken aan te bieden.
- Het beter beheersen van Duits (en Frans) is van groot belang, zeker ook als het gaat om de kansen in de regio. Het CDA Heerlen zet in op extra buurtaalonderwijs.

Ouderen

- Bij de zorg voor kwetsbare ouderen is coördinatie essentieel. De gemeente bevordert de samenwerking tussen eerstelijnszorg en informele zorg (centrale rol voor wijkverpleegkundige) en zorgt dat de oudere één aanspreekpunt heeft voor zorg en ondersteuning (casemanager). Thuiszorgmedewerkers kunnen op één plek signalen kwijt bij zorgen.
- Samen met de buurtteams, huisartsen, medisch specialisten, vertegenwoordigers van Alzheimer Nederland en ouderennetwerken kijken we naar de mogelijkheden om de zorg voor ouderen met dementie in de stad te verbeteren en ontwikkelen we dementiebeleid.
- We zetten ons in om eenzaamheid onder onze inwoners, met name ook bij ouderen, zoveel mogelijk tegen te gaan. Door Corona is de situatie nog nijpender geworden. We streven naar huisbezoeken voor alle ouderen. We zetten extra in op het bevorderen van contact tussen ouderen en jongeren. Tegelijkertijd willen wij ook dat scholen, bedrijven (mkb) en verenigingen vaker een beroep doen op ouderen om als vrijwilliger, coach of mentor hun kennis en ervaring te delen met jongere generaties.
- Wij willen meer variatie in het aanbod van woonvormen voor ouderen in de nabijheid van zorg. We ondersteunen verpleeghuizen die ruimte nodig hebben om uit te breiden. Daarnaast zorgen we voor een gevarieerd aanbod van nieuwe vormen van wonen en zorg. Zo willen wij de komende 4 jaar zorgbuurthuizen realiseren in onze gemeente. Hierdoor kunnen ouderen in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen en toch de zorg krijgen die zij nodig hebben. Daarbij horen ook initiatieven als Ouderenzorg 8.0 en het opleiden van zorgpersoneel en mantelzorgers.
- Op hogere leeftijd worden ouderen kwetsbaarder voor oplichting en kleine criminaliteit, ook via het internet. Wij geven meer voorlichting en willen dat de politie, banken en bedrijven extra aandacht besteden aan meldingen en aangiften door ouderen.

Burgers en Bestuur

- Een dienende gemeente weet helder en duidelijk te communiceren met haar inwoners en bedrijven. Dat betekent dat alle brieven en teksten van de gemeente makkelijk te lezen en te begrijpen zijn. Alle teksten die door de gemeente aan haar inwoners verspreid worden moeten op een passend taalniveau geschreven zijn.
- De communicatie tussen de gemeente en inwoners moet worden verbeterd en vereenvoudigd. Het komt veel te vaak voor dat brieven kwijtraken, e-mails niet worden beantwoord en inwoners niet worden teruggebeld. Het communicatiesysteem van de gemeente wordt wat ons betreft opnieuw opgebouwd. Hierbij staat de beleving en verwachting van onze inwoners centraal. Ook moet een systeem ontworpen worden waarbij inwoners altijd de status van hun verzoek of vraag kunnen volgen.
- Inwoners die een melding doen krijgen standaard een terugkoppeling over de acties die n.a.v. deze melding door de gemeente worden ondernomen.
- Wij willen een digitale buurtgids waar alle relevante informatie over je eigen buurt te vinden is. Bij nieuwe beleidsontwikkelingen of veranderingen kunnen inwoners automatisch een melding krijgen: op die manier dien je als overheid de burger.
- Ambtenaren die een melding doen, als zij zien dat de gemeente oneerlijk te werk gaat, moeten beter worden beschermd. Wij willen een helder kader voor klokkenluiders dat voldoet aan de huidige wetgeving. Daarin komt te staan wat ambtenaren kunnen melden en wanneer, bij wie ze een melding kunnen doen, wat hun rechten zijn en wat de gemeente met een melding doet. Aan nieuwe medewerkers wordt deze aanpak uitgelegd als zij beginnen met werken.
- We willen een onafhankelijke bezwaarcommissie. Ook willen we dat er een gemeentelijke ombudsman komt.
- Wij zijn voorstander van het organiseren van stadsdialogen. Het doel van een stadsdialoog is om inwoners met elkaar in gesprek te laten gaan over kansen voor en problemen in onze stad.
- Het instellen van een burgerbegroting. Vanuit het idee dat wij geloven dat inwoners zelf het beste weten wat er speelt in de stad en samen tot goede ideeën weten te komen stellen wij een gedeelte van de gemeentebegroting ter beschikking om burgers direct invloed te geven op de zaken die er gebeuren gedurende de komende raadsperiode.

- Het instellen van de mogelijkheid tot het aanvragen van een raadgevend referendum. Hiermee kunnen burgers zich uitspreken over een reeds door de gemeenteraad genomen beslissing.
- Meer samenwerking in Parkstad. Het voortbouwen en het verstevigen van de samenwerking in Parkstad via samenwerkingsverbanden. Vanuit het oogpunt dat wij in de regio Parkstad veelal dezelfde uitdagingen en problematiek kennen willen we onze samenwerking verder versterken.
- Er wordt een jongerenraad in Heerlen opgericht. Deze raad houdt zich actief bezig met de belangen van jongeren in onze gemeente en wordt betrokken bij het opstellen van jeugd- en jongerenbeleid.
- Intensivering van samenwerking met Aken en het boeken van concrete resultaten. Heerlen en Aken werken op dit moment op beperkte schaal aan een aantal thema's samen en dit wordt, wat ons betreft, uitgebreid. Zeker als het gaat om een gezamenlijke arbeidsmarkt. Een oerwoud van verschillende regels aan beide kanten van de grens maakt het nog vaak onaanvaardbaar om over de grens te werken terwijl er genoeg mogelijkheden zijn. De gemeenten Heerlen en Aken slaan, wat ons betreft, de handen ineen en boeken hiermee de komende jaren concrete resultaten zodanig dat we een voorbeeld worden van Europese samenwerking.
- Het CDA Heerlen is er voorstander van om bij gemeentelijke aanbestedingen binnen de wettelijke kaders bij voorkeur lokale en regionale bedrijven te betrekken.
- De intercityverbinding tussen de Randstad, Heerlen en Aken wordt gerealiseerd.
- De gemeentelijke belastingen worden de komende 4 jaar waar mogelijk verlaagd, zowel voor woningeigenaren alsook bedrijven.
- De hondenbelasting wordt afgeschaft.
- Bij duurzaamheid ligt de nadruk de komende periode op uitvoering in plaats van het schrijven van beleidsnota's. De gemeente bevordert het actief burgerschap door het versterken van de positie van energiecoöperaties waarbij wordt gestreefd naar lokaal eigendom maar ook het bevorderen van duurzame warmte via warmteschap (coöperatiemodel). Daarnaast geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld en voorziet daken van panden die haar bezit zijn van zonnepanelen.

Wonen

- Het CDA Heerlen streeft naar meer betaalbare woningen in onze stad. Zo willen we ook een vast gedeelte van de nieuwe woningen labelen voor starters, jonge gezinnen en senioren.
- Meer kansen voor starters op de woningmarkt. Zowel bij koop- als huurwoningen. Hiervoor pleit het CDA Heerlen voor een actieplan dat voorziet in een hele nieuwe aanpak. Van het bevorderen van doorstroming tot duo-koop. Op basis van de lessen uit de rest van het land komen we tot een nieuwe effectieve aanpak.
- De komende jaren ligt de nadruk op het omvormen van bedrijfs- en kantoorpanden naar woningen. Het overschot van bijvoorbeeld kantoren in onze stad is nog altijd groot en biedt, in de huidige situatie, veel mogelijkheden om bij te dragen aan een oplossing voor de krapte op de woningmarkt. Ook willen we in samenwerking met het bisdom kijken naar de mogelijkheden die kerkgebouwen hiertoe kunnen bieden.
- In deze huidige krapte is het zonde om bij leegstaande panden en onbenoemde locaties kansen te laten liggen. Zo zijn er genoeg plekken, vaak in onze buurten en wijken, waar vroeger een woonbestemming op zat die nu braak liggen. Deze plekken kunnen met gemak een aanwinst voor de buurt zijn, mits woningbouw hier mogelijk gemaakt wordt. Het CDA Heerlen is hier voorstander van. Belangrijk daarbij is dat het past bij de omgeving.
- Bouwvergunningen moeten sneller worden afgegeven, onder andere door vergunningsaanvragen sneller af te handelen.
- In de samenwerkingsafspraken met woningcorporaties moeten afspraken gemaakt worden om de kwaliteit van de sociale huurwoning in Heerlen versneld te verbeteren, te beginnen in wijken met de grootste achterstand. Bewoners van wijken als Versiliënbosch, Heksenberg, Passart en Meezenbroek, waar in sommige gevallen al bijna 40 jaar niet meer gerenoveerd is, betalen hoge energielasten door onvoldoende isolatie. Ondanks dat bij hen de schimmel op de muren staat wordt op dit moment onvoldoende geïnvesteerd om de bestaande woningvoorraad aan te pakken. Daarnaast moet om de kwaliteit te monitoren een verplichte kwaliteitskaart voor de sociale huurwoningen worden ingevoerd.
- De gemeente voert een opkoopbescherming en zelfwoonplicht in.
- Er zijn veel ouderen waarbij de eengezinswoning te groot is en die graag zouden verhuizen naar een kleinere (senioren)woning. Deze woningen zijn er echter onvoldoende. Nabij zorgvoorzieningen ziet het CDA Heerlen

ruimte om deze woningen toe te voegen. Dit zorgt ook voor doorstroming waardoor jonge gezinnen kunnen intrekken bij de vrijgekomen eengezinswoningen. Juist voor senioren is het wonen dichtbij voorzieningen belangrijk. Het kan een mix zijn van woningen, gelabeld voor ouderen maar ook voor nieuwe woonvormen, zoals Tiny Houses, waarbij gelijkgestemden bij elkaar wonen of combinaties van wonen en zorg.

- Ouderen die willen verhuizen naar een kleinere woning ervaren hierbij veel drempels zoals de verhuizing of een te hoge huur voor een kleiner huis. Het CDA Heerlen wil deze drempels wegnemen om zo doorstroming te stimuleren.
- De kwaliteit van kamerverhuur wordt verbeterd en de overlast geminimaliseerd. Er komen daarom strengere regels en een keurmerk voor kamerverhuur in onze gemeente.
- Voor mensen met een medische indicatie en degenen die het nodig hebben wordt het mogelijk om voorrang te krijgen bij woningtoewijzing. Deze mogelijkheid wordt verankerd in de prestatieafspraken en toebedeeld aan een ambtenaar die de juiste contacten met de woningverenigingen hierover onderhoudt.

Een Sociale Stad

- Mensen die tussen wal en schip vallen moeten beter worden geholpen. Ondanks het armoedebeleid dat de gemeente heeft vallen er mensen door de mazen van het systeem. Op dit moment vullen veel particuliere initiatieven zoals Sant'Egidio (Caritas045), organisaties zoals de Voedselbank en de Vincentiusvereniging maar ook religieuze instellingen zoals de kerk dit gat. Zij hebben vaak veel beter inzicht in wie hulp nodig heeft dan de gemeente. De gemeente verbetert, wat het CDA Heerlen betreft, de samenwerking met deze onmisbare initiatieven en zorgt voor meer ondersteuning.
- De waarde van mantelzorgers is onbetaalbaar. De taak van mantelzorger kan tegelijkertijd ontzettend zwaar zijn. Het CDA Heerlen is daarom voor meer waardering en ondersteuning voor deze helden.
- De grootste uitdaging die al bijna een halve eeuw op onze stad drukt is het doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede, een laag opleidingsniveau en de afhankelijkheid van gemeentelijke voorzieningen in onze stad. De inzet van het CDA Heerlen is het boeken van concreet en meetbaar resultaat op dit thema.

- Het aankomende programma Heerlen-Noord is een hele belangrijke ontwikkeling. Wat betreft het CDA Heerlen staat het betrekken van burgers en het realiseren van meetbaar resultaat hierin bovenaan.
- Bij het verlenen van zorg, waaronder jeugd- en verslavingszorg, komt meer aandacht voor nazorg. Te vaak zijn de verlokkingen na het behandeltraject te groot en is er risico op terugval. Dit moet beter worden onderhouden.